

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

DANAS LJUDI, SEŽE ANJA Srđan Čajnica, kulturolog "Ja sam ponosni unuk partizana"

25/07/2015 10:21 by Administrator

Sježem se bakinog komentara na slike „etičnika i srpskih dobrovoljaca na barikadama * Oni žele nam svima glave doži...* Takmičenja u kajaku na rijekama Čićirom bivše Juge* U gimnaziji su moju raju prvi put popisivali po nacionalnosti* Tenk stade a meni počeo je suze iži niz lice* Jebote, gdje me ovo guraju !* Načiji ratni lideri su bili oberetični, obernacionalisti i ludaci...

Moji baka i deda Čajnice bili su ponosni Krajičnici, Bosanci sa Grmeča, a podgrmečko-kog kraja, iz sela Dabar i Podlug... Oboje su sa 16 godina stupili u NOB. Deda Čuro zajedno sa Četvoro svoje braće žele u Čestu krajičku partizansku, a baka Mira u Drugu proletersku brigadu. Baka je bila ranjavana na Sutjesci u nekoliko uzastopnih bitaka sa Četnicima i Es-es-ovcima a prehodala je tifus u povlačenju sa preko 3000 dalmatincima. Krajem rata su se upoznali i vjenčali.

*** Deda je prihvatio garnizonsku službu prvo na bugarskoj granici, pa se moj stari rođio u Pirotu, a onda i na albanskoj granici, pa su stari i stric odrastali u Tetovu. Kad su došli u Banja Luku 1960, pričali su makedonski a jedva razumijeli srpsko-hrvatski. Bili su i do kraja ostali istinski partizani i komunisti (a ne komunjare) koji su pazili svoj komajluk, prijatelje i učivali u zajednicu komičivou sa svim ljudima i narodima u Bosni. To bi kod nas rekli - nisu se dali vagnuti u stranu ni za jutu kad su došla ova nevjerna vremena. Nisu nikada bili vjernici, niti se kod njih mogao osjetiti taj nacionalistički konstrukt srpsstva. Sad sa ovom pamćenjem znam da su kao i svi Krajičnici smatrali sebe Srbima, pravoslavcima, ali nisu tome pridavali politički znak ili Čivotnu bitnost. Njihova etnografija, kultura i ekonomija Čivotljenja tokom 20. vijeka je bila daleko od monolitnog i ujedinjavajućeg političko-kog konstrukta svetosavskog srpsstva koji je dopirao iz Beograda i Vojvodine dvadesetih, tridesetih i ponovo osamdesetih i devedesetih godina - već je bila istinski bosanska, ili još preciznije, autohton bosansko-krajička.

*** Sježem se bakinog komentara na slike „etičnika i srpskih dobrovoljaca na barikadama u Hrvatskoj 1991. - Sine, rekla mi je, evo opet ovih bradonja „etičnika i popova, a mislila sam da smo mi to pobijedili jednom za svagda... Oni žele nam svima glave doži...*** I deda Ostoja, majčin otac, sa česnaest je otišao u partizane, sa doktorom Mladenom na Kozaru gdje je učestvovao u podizanju ustanka. Preko 3000 je prvu nacističku, ustašku i etničku ofanzivu na tu planinu. Kada se vratio u selo Bistrlicu podno Prosare, počela je odmazda... Ubijanja ili odvoženja zarobljenika, antifašista i seljana, u Staru Gradičku i Jasenovac. Muškarce su odvozili u radne logore u Austriji i Njemačkoj. Tako i mog dedu, no on je iz tog logora pobjegao nakon Četiri mjeseca i vratio se u partizane. Prvo u Čitljakerske a onda ponovo na Kozaru i dalje po Bosni. *** Kad se sjetim svog djetinjstva, neke svoje lične prošlosti, uvijek se sjetim dočivljaja, slike i raje iz dva banjaluka naselja u kojima sam odrastao - Rosulja i Borika. Najljepša i najnostalgičnija sjećanja i slike su ipak iz radničkog naselja i raje u Boriku, jer sam tu pročivljavao one slatke prijeratne tinejdžerske i gimnazijalne godine. Vrbas, kajak, raja iz kluba... Mufta, Muhamed, Sina, Smailaga, Albin, Boro, Pota... Takmičenja u kajaku na rijekama Čićirom bivše Juge... Zezancije sa rajom iz zgradeči Džimi, Smaja, Roske, Darmačići Prva zaljubljivanja i simpatije.

Sježem se djevojke sa imenom Elizabeta Sotelo, zvali smo je Beti Bup. Samo njeni ime je bilo dovoljno da mi uči otpadnu. Banja Luka i Borik mog djetinjstva u odnosu na ovo sada, bile su Čarolike, izmjeđane i stopljene oaze različitim ljudi, imena, porodičnih priča, običaja i istorija, različitim vjera i narativa, različitim temperamenata. *** Sježem se da je pred samim rat u Banjaluci svako pokreto neki svoj mali biznis. Ljudi su pravili i

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

izvozili posteljinu, kođa...nu galanteriju i ko zna đita veđa, ađi... Kafiđa, ađi i slastiđa, ađarne su radili ko ludi, narođito oni boriđa, ađki od kafiđa, ađja K4 preko Venecije, Moneta i Kajaka do Tilta, D...đoja i Moskve... Bilo je svega, sve dok nam nisu pođeli obeđavati da, ađemo svi jesti zlatnim kađikama. Tada je iz komđiluka isparilo viđe od polovine mojih drugara... *** U gimnaziju sam krenuo u jesen 1991. i prve đokove rata sam dođa...đivio u tim danima. Sjeđam se kako su moji drugari iz razreda nestajali jedan po jedan... A onda par dana ili sedmica poslije neko doneše haber u razred da se Selma, ili Valentin, ili Mario viđe neđa, ađe pojavljivati u đjekoli i da su izađili iz Banjaluke. To su za mene bile traume. *** U gimnaziji su moju raju prvi put popisivali po nacionalnosti. Negdje u maju 1992. profesor Mile Sumrak, zamjenik direktora i đelan SDS, uleđa, ađe u razred kod nas i kađa...đe: - Ajmo, djeco, napiđite ovdje svoje ime i prezime i nacionalnost. I dade da po razredu kruđa...đi taj obrazac. Dođe i do mene i tada sam prvi put vidođa da djeca nisu samo djeca veđa, ađi i Srbi, Muslimani i Hrvati. Bio sam đokiran, nisam se mogao pomjeriti. Sad sa ovom pameđa, ađju shvatam da je popisivanje po nacionalnosti prvi korak u dehumanizaciji đovađevjeka. Ja nisam znao kojoj kategoriji pripadam i kraj svog imena piđem - Jugosloven. To đa, ađini i Bojan, drug do mene u klupi. Ode Sumrak sa spiskom, ali se nakon nekog vremena vrati... Prozva mene i Bojana i kađa...đe nam da nacionalnost Jugosloven ne postoji, da ta drđa...đava viđe ne postoji i da se izjasnimo drugađa, ađje... Kađa...đem mu da ja ne znam đita drugo da napiđem i da moram pitati majku. ... Zbunjeno je izletio iz razreda... I sada razmiđljam kako je simboliđa, ađno da je sav taj jad i đemer srpskog nacionalizma i rata u nađi razred donio đovađevjek koji se preziva Sumrak. Te 92. nestalo je pola mog razreda... a tih godina i pola moje Banjaluke... Sumrak rata je pođa, ađistio ulice, naselja, sela, sjeđa, ađjanja... I sada nam srpski nacionalisti pokuđjavaju prodati priđa, ađu da ta vremena, ti ljudi, ta djeca, taj đa...đivot... nikada nisu ni postojali. I da je ovako bolje. *** Pođa, ađetak rata za mene predstavlja spoznaja da je moj burazer od strica Boris, dijete iz mjeđovitog braka, iz kasarne JNA najednom zavrđio na Vukovaru sa svojih 18 godina. Bio je tenkista, pređa...đivio je i kada se vratio krajem 1991. imao je priđa, ađe zbog kojih mi se sve to sranje zgadilo odmah na pođa, ađetku. Priđa, ađao mi je: - Ulazimo mi tenkovima u Vukovar na samom pođa, ađetku... Ne znam ni za đita, ni zbog đa, ađega, ali tu sam. Po tenku pođa, ađe zvonit meci, a moja noga odmah pade sa gasa. Tenk stade a meni pođa, ađe suze iđa, ađi niz lice... Jebote, gdje me ovo guraju! ... Cijela se kolona zaustavi, a đivanđa, ađanin urla na nas ko na robove... *** Jođi te zime, moj stari je uspio pokupiti sa fronta na Strugu kod Okuđa, ađana, Andreju, Beograđa, ađanina, doveo ga kuđa, ađi i meni rekao: Spremi ga, on danas ide kuđa, ađi da ne bi poginuo. Bukvalno ga je skinuo sa oklopnjaka i u uniformi doveo u Banjaluku. Momak je bio crn ko ugarak, imao je blata po kosi i u uđima, ođa, ađi su mu bile ko fildđa...đani... i sav se tresao. Navuko je svoju civilku koju je drđa...đao kod nas, stavio minđa, ađuđu u uho i pravac Beograd... Mislim da sada đa...đivi u Italiji. Njegova su vojniđa, ađka pisma jođi uvijek kod mene u kuđa, ađi. *** Regrutovani Banjaluka, ađani svih nacija 1992. sve đa, ađe su se vrađa, ađiali iz Hrvatske u kovđa, ađezima. Sjeđam se kako se drvoredi kod parka Petar Kođa, ađa, ađi; na mom putu ka gimnaziji, sve viđe pune smrtovnicama. *** Marta 1992. stari i ja smo iđli na pecanje, na Plivu, sa tatinim kolegom Zokom iz SUP-a. Na po puta, Zoka izbací kasetu Merime Njegomir i ubaci drugu sa nekim đetniđim pjesmama... Od Topole, od Topole... Oj, vojvodo Sinđa, ađeliđa, ađi itd... Pita ga stari: Matere ti, Zoka, od kad to ti sluđađi te pjesme? A Zoka mu odgovori da je on njih oduvijek sluđao. Ja se na zadnjem sediđtu **Juga 45** u trenu nasmijem: Aha, bađi si ih sluđao ranije, alđe na vokmen! Uhvatilo sam ljutit tatin pogled u retrovizoru... Dok sam trepnuo dobio sam po nosu. đa, ađ utao sam dok se nismo vratili kuđa, ađi... Stari me stavio pred sebe i reko da moram paziti đita pred kim priđa, ađam... Taj njegov savjet nikad nisam posluđao. *** Veđa, ađina Srba je prosto legla sa petokrakom a probudila se sa kokardom i ne shvatajuđa, ađi đita im se deđava. Kad su shvatili, bilo je kasno i za njih i za njihove familije. Sve ostale điprehe su bile samo trađa...đenje opravdanja zađito su od partizana i komunista postali đetniđici i nacionalisti. *** U aprilu 1992. moja porodica je osjetila svu đa...đestinu srpskog nacionalizma. Mog starog, Miodraga đa, ađnicu ubile su paravojne formacije SDS, tzv. SOS-ovci, po nalogu Stojana đa...đupljanina i vrha SDS, a onda su za to ubistvo u banjaluka, ađkim dnevnim novinama **Glasu** okrivili banjaluka, ađke Muslimane i Hrvate. Nama su u nekoliko navrata poslije ubistva pretresali stan, iznosili tatine stvari i pratili staru... Tatine kolege i istinski prijatelji su uspijeli policijski rijeđiti to ubistvo, ali taj sluđa, ađaj nikada nije procesuiran na sudu. Izvrđioci, organizatori i nalogodavci đa...đive sa mnom u istom gradu. Da absurd bude veđa, ađi, taj novinski đelanak koji je za ubistvo mog oca inkriminirao i dehumanizirao sve Muslimane i Hrvate optuđujuđu, ađi za to porodice Beganoviđa, ađi i Klindiđa, ađi, napisao je nađi porodiđa, ađni prijatelj - novinar Boro Mariđa, ađi. Kad ga je stara pitala - Zađito Boro, bolan, lađa...đete i izmiđljate? On je odgovorio: Moralo se! Nakon

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

toga nismo imali viÅje kontakta sa njim. *** Tog aprila 1992. poÅelo je organizovano teroriziranje, zastarjivanje i protjerivanje nesrba iz Banjaluke. Ja sam gubio prijatelje iz komÅjiluka, iz kajakaÅjkog kluba, iz gimnazije... Do kraja rata u Banjaluci je ubijeno oko 220 civila, a protjerano je oko 75.000 ljudi! Samo zato Åto su bili Muslimani ili Hrvati. A u Banjaluci nije bilo ni dana rata. Srbi su se odrekli svojih komÅji i prijatelja za imaginarno Ijotijevsko i velimireviÅjevsko srpstvo. *** Bio sam svjedok kako grupe nacionalista hodaju gradom i tjeraju momke da se prekrste a ako ovi to ne bi znali ili bi to uradili na ÅzpogreÅjanâœ naÅin - tukli su ih. SjeÅjam se da su skidali gaÅje momcima da vide da li su osuneÅjeni ili nisu, pa ako jesu - tukli su ih. Gledao sam kako ljudi izbacuju iz stanova, upadaju im u kuÅje, kako ih tuku kundacima na cesti, kako ih odvode ko zna gdje... *** SjeÅjam se i dana kada je sruÅena Ferhadija zajedno sa joÅi nekoliko dÃ...Åamija tog dana. Bio je maj 1993. i sva stakla na okolnim zgradama i robnoj kuÅji **Boska** su popucala. Osim stakala na SUP-u, oni su znali da Åje dÃ...Åamije biti ruÅjene pa su pootvarali sve prozore... Ja nisam mogao vjerovati, nisam Å...Åelio vjerovati da se to desilo... Neki su slavili, neki plakali. *** SjeÅjam se dana kada su naÅje komÅije Kalkani i moj drug Samir izaÅli iz Banjaluke. To jutro je bilo tiho. Nedugo poslije njih izaÅli su i DÃ...ÅonliÅji. Samirov burazer se krio od vojske i praktiÅno nije izlazio napolje osim da promjeni mjesto skrivanja. Krio se i kod nas u kuÅji. Bio je **floter** â€“ osoba koja Å...Åivi po krajevima grada u kojem ga neÅje prepoznati da je Musliman ili Hrvat... O da, stranci su imenovali i ovu kategoriju ljudi. *** DanaÅinja Banja Luka ne liÅi na onu staru. Nove srpske vlasti su joÅi za vrijeme rata obrisale sve muslimanske, hrvatske i nedovoljno srpske identifikacije iz naziva ulica, naziva mjesnih zajednica i Åkola. PoruÅili su sve dÃ...Åamije u Banjaluci i franjevaÅki samostan na PetriÅevcu. Na prostoru banjaluÅke biskupije ubijeno je 8 katoliÅkih sveÅtenika, a nekoliko ih je bilo zatvarano i premlaÅivano! Srpski nacionalisti su u septembru 92. nasred ulice izreÅetali imama dÃ...Åamije na Hisetama! U godinama poslije rata poruÅili su ili pustili da propadne dosta spomenika kulture, skulptura akademskih BH umjetnika, srednjovjekovnih utvrÅenja i starih bosanskih kuÅja... Skoro sve Åto je ostavÅtina osmanske, muslimanske, katoliÅke, austrougarske i naÅje bosanske naracije. Pod udarom zaborava su bili i spomenici iz NOB-a, ali su par godina nakon rata vratili dio bista narodnih heroja u Banjaluci, Åto nije sluÅaj u drugim sredinama. Sve Åto ima bosansko-hercegovaÅko nasljeÅe ili govori o nekadaÅnjem interetniÅkom i zajedniÅkom Å...Åivotu je nepoÅ...Åeljno i pod udarom je organizovane amnezije i ignorisanja... *** Palili su arhive i sluÅbene evidencije policije, sudova i opÅtine â€“ isprva za novac i po Å...Åelji, a poslije rata sistematski i masovno. KoliÅina toga Åto se Å...Åeli zaboraviti u Banjaluci je tolika da prazninu koja tom prilikom nastaje niÅta ne moÅ...Åe ispuniti. Pa ni silni novi pop-mitoloÅki i nacionalistiÅki narativi i spomenici. Banja Luka je dobila spomenik Stefanu Nemanji (?), banu MilosavljeviÅju, dobila je i desetine novih pravoslavnih crkava, neke na mjestima na kojima nikada nije bilo crkve. Srpske i drÅavne zastave Srbije se mogu vidjeti svugdje a zastave BiH samo na institucijama BiH u gradu. *** Moje istraÅivanje pokazuje da su srpske vlasti u Banjaluci promjenili naziv 50 odsto ulica, njih oko 240, briÅjuÅje sve nesrpske narrative a nameÅjuÅje samo srpske i pravoslavne. Ljude, stare BanjaluÅane, moÅ...Åda najviÅje pogaaÅaju ove posljedice urbicida i kulturocida vidljive u Banjaluci u nazivu skoro svake ulice i na svakom kutku. Ni meni se ne mili Å...Åivjeti u ulici koja nosi naziv Åetnika iz Drugog svetskog rata, a kamoli nekom Åovjeku kojeg su srpske snage protjerale ili mu pobile najmilije. *** U zadnjih Åest, sedam godina Dodikove vladavine javni i medijski prostori, politiÅka arena i umovi mladih ljudi su do daske zatrovani srpskim klero-nacionalizmom i etno-faÅizmom. Uporedo sa tim Dodik i njegova klika bjesomuÅno pljaÅkaju javni novac i resurse maskirajuÅje svoj kriminal nacionalistiÅkim populizmom... Dodik i njegova bratija tajkuna godinama izvlaÅe novac i vrijednosti u Srbiju, Rusiju i Å vicarsku... **** Ima u Banjaluci dosta raje koja ne prihvata ova nacionalistiÅka sranja i meÅu u njima sam stekao prijatelje... PokuÅavamo da markiramo dogaÅaje i mesta i tako skrenemo paÅ...Ånu javnosti na zloÅine istrebljenja i genocida nad nesrbima u Banjaluci, Prijedoru, Srebrenici i drugim opÅtinama ove RS. Zajedno sa naÅim komÅijama, BoÅnjacima i Hrvatima, obiljeÅavamo stratiÅta svih naroda u BiH, ali ja sam se fokusirao na zloÅine nad nesrbima poÅinjene od strane srpskih snaga a u ime srpstva. ZaÅto? Zato Åto Åje nam se pokoljenja stidjeti za ono Åto smo uÅinili na pragu 21. vijeka. Srpske vlasti i snage devedesetih, osvajajuÅje i ÅisteÅje opÅtinu po opÅtinu u Hrvatskoj i Bosni u halucinogenom piru odbrane tzv. **srpske zemlje** - obezvrijedile su srpske Å...Årtve Jasenovca, Jadovnog i drugih stratiÅta... Ginter Gras je lijepo govorio Nijemcima: Tek kada osjetite istinski sram za ono Åto je poÅinjeno u vaÅje ime i doÅ...Åivite istinsku katarzu, tek tada imate pravo na vlastite suze! Ima li Åeg takvoga u Banjaluci, u RS, u

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

Srbiji? Nema! Jer da ima - ne bi Banja Luka bila dio RS, i ne bi bilo RS jer bi je se odrekli kao najsramnijeg perioda u srpskoj istoriji... I ne bi taj grad bio centar poricanja genocida i sistematskih zločina koje su srpske snage počinile... Ne bi bio grad zaborava i amnezije svega što je nesrpsko... *** Možemo se svi mi pozivati i na „pojstvo i na petokraku, i na Tita i na partizane, ali naši ratni lideri su bili oberetnici, obernacionalisti i ludaci, a ova sadašnja vladajuća politička elita u tom mom gradu Banjaluci, a bogami i u Srbiji, ne razlikuje se ideološki ni za jotu od tih ratnih zločina... Samo su im metode i maske donekle prefinjenije... Bojim se novih sukoba u Bosni. O sagovorniku Srđanu Uđeniku, kulturologu, rođen je u Banjaluci 1976. Završio je banjalučku gimnaziju a potom diplomirao na Policijskoj akademiji u Beogradu, a nakon toga i na Pravnom fakultetu u Banjaluci. Magistrirao je na Fakultetu za društvene nauke Univerziteta u Ljubljani na programu Kulturologije. Bavi se kulturološkim istraživanjima bosanskih i balkanskih tema, pisanjem i društvenim aktivizmom okrenutim protiv kulture zaborava, istorijskog revizionizma, nacionalizma i fašizma. ...živi i radi u Banjaluci. **ANT1** Mog starog Miodraga Uđenika ubile su paravojne formacije SDS, tzv. SOS-ovci, po nalogu Stojana Čupljanina i vrha SDS, a onda su za to ubistvo u banjalučkim dnevnim novinama **Glasu** okrivili banjalučke Muslimane i Hrvate. Nama su u nekoliko navrata poslije ubistva pretresali stan, iznosili tatine stvari i pratile staru... Tatine kolege i istinski prijatelji su uspijeli policijski riječiti to ubistvo, ali taj slučaj nikada nije procesuiran na sudu. Izvršioci, organizatori i nalogodavci žive sa mnom u istom gradu. **ANT Dana Đenja** Banja Luka ne liči na onu staru. Nove srpske vlasti su još za vrijeme rata obrisale sve muslimanske, hrvatske i nedovoljno srpske identifikacije iz naziva ulica, naziva mjesnih zajednica i škola. Poručili su sve džamije u Banjaluci i franjevacki samostan na Petrićevcu. Na prostoru banjalučke biskupije ubijeno je 8 katoličkih svećenika, a nekoliko ih je bilo zatvarano i premlaćivano! Srpski nacionalisti su u septembru 92. nasred ulice izrečeli imama džamije na Hisetama! U godinama poslije rata poručili su ili pustili da propadne dosta spomenika kulture, skulptura akademskih BH umjetnika, srednjovjekovnih utvrđenja i starih bosanskih kuća... Skoro sve što je ostavljena osmanske, muslimanske, katoličke, austro-ugarske i načele bosanske naracije. **ANT** „vinjeta levo“ Većina Srba je prosto legla sa petokrakom a probudila se sa kokardom i ne shvatajući što im se dejava. Kad su shvatili, bilo je kasno i za njih i za njihove familije. Sve ostale žrtve su bile samo traženje opravdanja za što su od partizana i komunista postali etnici i nacionalisti.

Izvor vijesti: danas.rs